

Häme

HÄMEEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN (JÄLJEMPÄNÄ ELY-KESKUS) ALUEELLINEN LINJAUS ULKOMAISEN TYÖVOIMAN KÄYTÖSTÄ

1. Alueellisen linjauksen tarkoitus

Alueellinen linjaus perustuu ulkomaalaislakiin (L 301/2004) ja Valtioneuvoston päätökseen ulkomaisen työvoiman käytön yleisiä edellytyksiä koskevista valtakunnallisista linjauksista (11.10.2012). Sen tarkoituksena on tukea työvoiman saatavuutta alueen erityispiirteet huomioon ottaen.

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti alueellisissa linjauksissa käsitellään alueellisten työmarkkinoiden erityispiirteisiin liittyvät kysymykset, kuten arviot työvoiman saatavuudesta eri ammatti- ja toimialoilla. Sen sijaan alueellinen linjaus ei sisällä jo valtakunnallisessa linjauksessa käsiteltyjä seikkoja. Tästä syystä alueellista linjausta on luettava rinnakkain valtakunnallisen linjauksen kanssa.

Ulkomaalaislaissa ja valtakunnallisissa linjauksissa on määritelty ne tehtävät, alat ja asemat (esimerkiksi perheenjäsen), joihin liittyy oikeus tehdä työtä ilman työntekijän oleskelulupaa.

Sekä valtakunnallinen että alueellinen linjaus antavat työnantajille ja työntekijän oleskeluluvan osapäätöksiä tekeville asiantuntijoille tietoa siitä, minkälaisin yleisin tavoittein ja työvoimapolitiisin painotuksin ulkomaalaisten työntekoon liittyviä ratkaisuja tehdään. Työvoiman saatavuusharkinta on kokonaisharkintaa, joka sisältää ennakoivalvonnan ja työvoiman saatavuuden arvioinnin.

2. Alueellisen linjauksen valmistelu

Hämeen alueellinen linjaus päivitetään yhdessä Hämeen TE-toimiston ja työelämäosapuolten kanssa. Linjauksen valmistelussa otetaan huomioon Hämeen ELY-keskuksen toimialueen työmarkkinatilanne.

Työvoiman saatavuuden selvittämisessä sekä työllistämistoimenpiteiden suunnittelussa ELY-keskuksella on käytössään monipuolista [työmarkkinoiden toimintaa kuvaavaa tietoa verkkosivullaan](#).

Lisäksi ennakkoinnissa ja palvelujen suunnittelussa hyödynnetään alueen muita työmarkkinakatsauksia sekä TEMin valtakunnallisia tilastoja.

3. Työvoiman saatavuuden tilanne Kanta- ja Päijät-Hämeessä

Hämeen ELY-keskuksen toimialueen maakuntien työmarkkinatilanne on yleisesti hieman parantunut parin viime vuoden aikana, työpaikkoja sekä työmarkkinapainotteisesti suunnattua ammatillista koulutusta on tarjolla entistä enemmän. Toisaalta työttömien määrät ovat paikoin edelleen korkeita, vaikka näissäkin luvuissa on laskua.

Hämeessä erityisesti teollisuudessa, rakennus- ja metallialoilla on todettu akuutteja rekrytointiongelmia. Sosiaali-, terveys- ja opetusalailla on ammatteja, jotka ovat viime vuosina nousseet toistuvasti pula-ammatteina esiin.

Rekrytoinnin ongelmat Hämeessä liittyvät pitkälti työvoimatarjonnan ja tarjolla olevien työpaikkojen kohtaantoon. Työttömänä olevien osaaminen ei vastaa työmarkkinoiden vaatimuksia. Usein työllistyminen edellyttää lisä- tai täydennyskoulutusta.

Työvoiman saatavuusongelmiin, muun muassa niin rakennus- ja teollisuusaloilla kuin sosiaali- ja terveystieteilläkin, haetaan jatkossakin vahvasti paikallisia ratkaisuja työvoimakoulutuksella ja muilla työhallinnon toimenpiteillä. Osaavaa työvoimaa pyritään ensisijaisesti kouluttamaan maassa jo olevista ihmisistä.

Rekrytointi ulkomailta tukee yhtenä osana työvoiman saatavuutta, vaikkei se kovin merkittävänä näyttäydykään tilastojen valossa. Esimerkiksi vuonna 2017 Hämeeseen haettiin 218 lupaa, ja myönnettiin noin 150 työlupaa. Eniten lupia myönnettiin lupia maatalous- metsä- ja puutarhatöihin, sekä maatalouden avustaviin töihin

Tarkempia tietoja ja alueellisia eroja [Ammattibarometri-sivustolla](#) ja Hämeen työllisyyskatsaukset [ELY-keskuksen verkkosivuilla](#).

4. Hämeen ELY-keskuksen alueellinen linjaus

Nykyisessä tilanteessa työvoiman saatavuus harkitaan pääsääntöisesti kaikilla ammattialoilla, joissa tarvitaan työntekijän oleskelulupaa. TE-toimiston arvioissa työvoiman saatavuudesta tarkistetaan löytyykö tehtävään kohtuullisessa ajassa työntekijää työmarkkinoilta. Pääsääntöisesti työpaikka pidetään avoinna työhallinnon tietojärjestelmässä vähintään kahden viikon ajan.

TE-toimiston tulee aina ottaa harkinnassaan huomioon koko EU- /ETA –alueen työnhakijat sekä Suomessa oleskelevat EU- ja ETA-alueen ulkopuolisten valtioiden kansalaiset, joilla ei ole laillista estettä hakeutua kyseisen alan työhön. Lisätietoja EU- /ETA –alueelta rekrytoinnista ja työhallinnon EURES –palveluista [TE-palvelujen verkkosivuilta](#). Lisäksi edellytetään Ulkomaalaislain 72 §:ssä ja 73 §:ssä määriteltyjen muiden ehtojen täyttymistä.

Pääsäännöstä poiketen työvoiman saatavuuden parantamiseksi **työntekijöiden oleskelulupia voidaan Hämeeseen puoltaa ilman erikseen tehtävää työvoiman saatavuusselvitystä**

1. sosiaali- ja terveydenhuoltoalan ammattilaiset (asiantuntijat ja erityisasiantuntijat)
2. maatalous-, metsä- ja puutarhatyöntekijät
3. metallialan työntekijöistä koneistajat ja hitsaajat
4. maanrakennusalan ammattilaiset
5. rakennusalan ammattilaiset

Alueellinen linjaus on voimassa toistaiseksi ja sitä päivitetään työmarkkinoilla tapahtuvien muutosten tai säädösmuutosten mukaisesti.

5. Työntekijän oleskelulupa-asioiden käsittely

Työntekijän oleskeluluvista ja lupien hakemisesta saa tarkempaa tietoa [Maahanmuuttovirastosta](#).

Hämeen ELY-keskuksen toimialueen työlupien osapäätökset tehdään [Pirkanmaan työ- ja elinkeinotoimiston työlupapalveluissa](#).

EURES-palvelut auttavat kansainväliseen rekrytointiin liittyvissä asioissa [TE-palvelujen ”Rekrytoi ulkomailta” -verkkosivuilla](#).

Lahdessa 26.2.2019

Kari Sartamo
yksikön päällikkö

Anita Salonen
työvoimapalveluasiantuntija